

De Confessiones van Miet Smet

| Opgetekend door Anton Maertens | redactiesecretaris |

"Ik heb nooit wrok gehad, ook vroeger niet. Ik ging altijd mijn eigen weg. Voor de vrouwenemancipatie wist ik dat ik de goede weg was ingeslagen. Maar de erkenning is er pas gekomen toen het toppunt van mijn carrière al voorbij was. Het is goed dat die erkenning er alsnog gekomen is. Daar ben ik blij om. Maar wrok of rancune? Nee, nu niet en vroeger ook niet."

Europa die schone

"Het allerbelangrijkste politieke item is Europa. De opbouw van Europa is een enorme uitdaging en heel veel problemen, die vroeger bij het Belgisch parlement brokken maakten, vallen nu onder Europese bevoegdheid. Zeventig procent van de wetgeving komt van Europa. Dat is enorm. Belgische en Vlaamse wetten zijn veelal omzettingen van Europese wetten. De uitbreiding van Europa, die nog altijd aan de gang is, brengt een vertraging mee van een verdere Europese verdieping. Maar er is geen *stand still*. Het nieuwe verdrag bewijst dat. Bovendien wordt het peil van de nieuwe lidstaten langzaam opgetrokken en wordt van hen ook verwacht dat ze de Europese wetgeving volgen. Dat is trouwens ook goed voor ons.

Wat in het nieuwe verdrag staat, is een grote vooruitgang als je het vergelijkt met het Verdrag van Nice. Men heeft echter de neiging om te vergelijken met de ontwerpgrondwet, die voordien werd afgekeurd in Nederland en Frankrijk. Dat is een verkeerd uitgangspunt. Natuurlijk was het beter geweest als de tekst één geheel

had gevormd in plaats van de verdragen aan te passen, dat leest moeilijker. Maar de punten die voor mij belangrijk zijn, staan er in. Voor justitiële en politieke samenwerking wordt een nieuw mechanisme ingevoerd waardoor enkele lidstaten samen verdere maatregelen mogen nemen. De solidariteit bij energiebevoorradingsmoeilijkheden wordt uitgebreid. Verder wordt de betrokkenheid van de nationale en voor wat ons betreft de regionale parlementen vergroot. De unanimitaire regel wordt op een veertigtal domeinen afgeschaft en vervangen door meerderheidsstemmingen in de Raad van Ministers en een volledig medebeslissingsrecht voor het Europees Parlement.

Daardoor wordt het democratisch gehalte van de Europese besluitvorming verhoogd. Door deze procedure groeit de macht en de status van het Europees Parlement, dat zo veel meer

“

Wat in het nieuwe Europese verdrag staat, is een grote vooruitgang als je het vergelijkt met het Verdrag van Nice.

macht heeft dan het Belgisch of Vlaams Parlement. Dat kleine landen minder te zeggen hebben dan grote lijkt me normaal. Je kunt een land van 500.000 inwoners niet vergelijken met één van 70 miljoen, hoe je het ook draait of keert. Maar kleine landen zijn wel beschermd via een verzekerd aantal stemmen en een verzekerd aantal parlementsleden.

Uitbreiding van het 'sociaal Europa' is dikwijls meer een slogan dan een inhoud. Neem bijvoorbeeld sociale zekerheid: niemand wil dat sociale zekerheid op Europees vlak behandeld wordt, tenzij er een unaniem akkoord komt, wat onmogelijk te vinden is. Eenvormige stelsels in Europa kunnen we eenvoudigweg niet bereiken. Er is op sociaal vlak altijd sprake van een minimumwetgeving, nooit van een maximumwetgeving. De lidstaten kunnen altijd verder gaan dan hetgeen wat Europees is afgesproken. Dat geldt ook voor leefmilieu en dat geldt voor de meeste Europese wetten omdat die *per definitie* een gemiddelde zijn van de 27 lidstaten. Je kunt nooit het maximum hebben: dat is namelijk altijd wat de beste lidstaat heeft.

Ik ben met veel plezier Europees parlements lid geweest en ik heb er veel geleerd. Maar het is vernietigend voor je privé en voor je sociaal leven. Je kunt dat spijtig genoeg niet veranderen. Het leven van Europese parlemen-tairen is een leven dat de meesten niet lang volhouden. Ze moeten constant pendelen tussen het parlement en hun thuisbasis. Sommigen zijn elke week een dag onderweg, bijvoorbeeld in Griekenland, om hun familie en kiezers nog eens te zien. Dat laatste valt overigens niet te onderschatten want een parlements lid dat onzichtbaar is, daar stem je niet meer voor.

Bio

Miet Smet was van 1973 tot 1979 directeur van het Instituut voor Politieke Vorming (IPOVO) en werd in 1978 voor het eerst verkozen voor het federaal parlement. Voordien had ze binnen CD&V de werkgroep 'Vrouw en Maatschappij' opgericht. In 1985 werd ze staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie (alsook vluchtelingenopvang en armoedebeleid). In 1992 werd ze minister van Arbeid en Gelijke Kansen. In '99 vertrok Smet naar het Europees Parlement. In 2002 werd ze minister van Staat en in 2005 kreeg ze de Marie Popelin-prijs voor haar verwezenlijkingen in de strijd voor emancipatie. Nu is ze Vlaams parlements lid en Gemeenschapssenator. Verder is ze lid van de Raad van Europa. Op internationaal niveau is ze actief in de begeleiding op sociaal vlak van de Balkanlanden ter voorbereiding van de toetreding tot de Europese Unie en is ze Vice Voorzitster van AWEPA, de organisatie van Europese Parlementsleden voor Afrika.

Ik heb het persoonlijk moeilijk met de eurosceptische stemmen in onze EVP-fractie en met het reglement binnen de fractie dat je toelaat om tegen Europa te stemmen. Ik heb dat reglement niet aanvaard maar ik was één van de weinigen. Ik ga niet ontkennen dat er achter onze fractie

“

Ik heb het persoonlijk moeilijk met de eurosceptische stemmen in onze EVP-fractie en met het reglement binnen de fractie dat je toelaat om tegen Europa te stemmen.

een enorme waaier van verschillende partijen en opvattingen schuilt, hetzelfde geldt trouwens ook voor liberalen en socialisten. Maar een grote Europese partij moet een ankerpunt hebben in elk groot land. Je kunt je niet veroorloven geen voelsprietten te hebben in grote landen zoals Groot-Brittannië of Italië. Hoe zou je over bepaalde zaken kunnen beslissen als je niet weet wat er in die landen leeft?

Het zijn ook niet altijd de *usual suspects* die stokken in de wielen steken. De oudere generatie van de Conservatives (*uit Groot-Brittannië, red.*) is pro-Europees en vecht binnen de partij tegen de jongere generatie. Ook Forza Italia valt in de praktijk mee: ze drukken binnen het parlement weinig op de politieke agenda. Aan de andere kant ben ik bij de Duitse christendemocraten soms uiterst conservatieve en eurosceptische mensen tegengekomen."

Kerncentrales: vroeger en nu

"Tsjernobyl heeft me niet bang gemaakt maar wel voorzichtig. Toen ik mijn toenmalige Nederlandse collega van Landbouw, Braks zag, vertelde hij me dat hij opdracht had gegeven om de koeien binnen te zetten. Dat was de grote discussie, de enige discussie in feite. Want via het water, het gras én de melk kon er zich een vergiftiging voordoen. Maar het was nutteloos want de wolk is nooit tot bij ons geraakt. Hetzelfde geldt voor de dioxinecrisis: ook daar zijn nutteloze maatregelen genomen. Dat was

twee keer paniekvoetbal. Zelf voelde ik geen paniek maar een soort onzekerheid omdat er geen crisiscentrum was: alles moest uit onze eigen informatiekkanalen komen. Het was moeilijk om een goede reactie voor te bereiden.

Je bent onzeker omdat je tegenover een groep wetenschappers moet werken en zij moeten je legitimeren, want zij zijn de kenners. Sommigen onder hen – want ze zijn dikwijls onderling verdeeld – beseffen ook niet altijd wat hun woorden op televisie teweegbrengen bij de mensen. En er komt ook een portie mediageilheid bij kijken. Ik ben daardoor niet sceptischer geworden tegenover de wetenschap: ik ben het altijd geweest (*lacht*). Als je minister van Leefmilieu bent, moet je dat wel zijn. Op bepaalde momenten wordt alles zo gehypet dat je wel verplicht bent die sceptische bril op te zetten. Het voordeel is dat we na Tsjernobyl het crisiscentrum voor de regering hebben opgericht en dat we na de dioxinecrisis het centrum voor Voedselveiligheid in het leven hebben geroepen. Twee instituten die goed functioneren.

Ik heb veel kerncentrales bezocht – onze reactoren waren absoluut niet te vergelijken met Tsjernobyl – maar ik geef toe dat stockage een probleem is. De licht radio-actieve zaken, zoals de beschermende handschoenen en kledij vormen een kleiner probleem. De zwaar radio-actieve stoffen daarentegen vallen niet te onderschatten. Maar ik volg mijn partij hierin: ik ben absoluut niet tegen kerncentrales. Duurzame energie moet er komen maar als je kerncentrales wil afschaffen, heb je al een grote hoeveelheid duurzame energie nodig, tenzij je met kolen wil werken. Maar die vervanging door duurzame energie duurt een tijdje. De nieuwste kerncentrales kunnen behouden worden en de oudste

moeten op termijn verwijderd worden en vervangen."

Hedendaagse politiek

"Er zijn momenteel twee bewegingen bezig, overall in Europa, of je nu kijkt naar Spanje, België of Frankrijk: een beweging naar onder en een beweging naar boven. Een beweging naar het Europese niveau en een beweging naar het regionale niveau. Ik vind dat er bij onze communautaire problemen sommige zaken evident zijn, bijvoorbeeld het streven naar homogene bevoegdheden daar vind ik dat de Franstaligen mee akkoord moeten gaan. Zelfs Beatrice Delvaux (*hoofdredactrice van Le Soir, red.*) zegt dat de Franstaligen daar ook belang bij hebben. Maar het moet ook mogelijk zijn sommige zaken die nu al regionaal zijn terug te herfederaliseren. De geluidsnormen zijn daar een goed voorbeeld van. De huidige Brusselse normen zijn strenger dan de Vlaamse normen met als gevolg de problemen rond Zaventem.

En dan zijn er zaken die dat overstijgen: BHV is een symbooldossier geworden en *vé*r, *vé*r overschat in zijn belang. En zo zijn er nog een aantal waarover wordt gebakkeleid. Maar het eerste deel is bijna technisch: eigenlijk zou men gewoon materie per materie moeten kijken en discussiëren waar je tot het best mogelijke beleid komt. Wat is nu de schrik van de Franstaligen? Dat men via die weg België gaat ontmantelen. Ik sta achter het idee om definitief vast te leggen wat de bevoegdheden van België zijn. Ik zou het jammer vinden indien men dat niet in het onderhandelingspakket meeneemt.

Ik weet dat het niet eenvoudig is, maar een pre-

mier moet spreken voor de twee gemeenschappen (en Brussel) en niet voor één. Dat is absoluut noodzakelijk. Je kunt nooit het vertrouwen winnen als je niet leert te luisteren en vertrouwenwekkende signalen weet te geven. Dat wil dan ook zeggen dat hij niet alleen meer voor CD&V zal spreken, want dan spreekt hij alleen voor Vlaanderen. Een toekomstige premier moet dat risico nemen. Dehaene heeft dat gedaan, en Martens heeft dat ook gedaan. Dat is een risico: ik ben me daar bewust van. Het risico is dat je eigen partij je dreigt te verlaten. Maar dat is het risico dat je moet nemen. Je moet dat leren. Je moet dat doen. Je zit daar niet meer als de vroegere minister-president van Vlaanderen, of als partijvoorzitter van CD&V, je zit daar als een persoon die dit land zal leiden. Yves Leterme is drie jaar minister-president van Vlaanderen geweest, ondertussen moet hij toch gezien hebben welke bevoegdheden het best naar Vlaanderen gaan. Het is toch niet in de 150 dagen (*interview afgenomen half november, red.*) dat hij het ziet? Maar toch vooral in de voorbije drie jaren? De discussie moet gevoerd worden

“

BHV is een symbooldossier geworden en *vé*r, *vé*r overschat in zijn belang.

maar zal – nogmaals – pas vruchtbaar zijn als ze de zekerheid hebben in Wallonië dat we België ook kunnen behouden. Ik ga nog elke week naar het politiek bestuur. Maar buiten Herman Van Rompuy en mezelf zitten er in het politiek bestuur weinig personen die ervaring hebben op het ministeriële niveau op federaal vlak.

De band met cdH is verbroken toen we in de

oppositie raakten: zo'n acht jaar geleden. Ondertussen is er een nieuwe generatie politici. Dat is één van de grote problemen dat noch wij noch de Franstaligen – het komt van twee kanten – een goede verstandhouding met elkaar hebben opgebouwd. De MR en de Open VLD zijn ook uit elkaar gegroeid, maar ze hadden nog veel contacten door samen in de regering te zitten. Iemand als Joëlle Milquet doet het vanuit haar standpunt voor haar partij niet slecht, maar ze staat natuurlijk met MR en Maingain naast zich en bij de minste beweging die ze maakt wordt ze afgeschoten. Maar ik zou wel willen dat ze zich wat soepeler opstelde.

Jonge generatie politieke vrouwen

"Ze doen het goed. Inge Vervotte, Hilde Crevits, Cathy Berx en Sabine de Bethune. Ik ben fier op hen. Inge Vervotte heeft een foutloos parcours gereden. Maar haar invloed in de partij is beperkt natuurlijk: je hebt er maar invloed als je veel ervaring hebt opgedaan en ze moet die kans ook krijgen. Cathy Berx is een stukje ouder; ik hoop dat ze partijvoorzitter wordt. Voila! En Hilde Crevits mag perfect naast de mannen in de politiek staan. En Sabine de Bethune zou trouwens een breedgedragen minister van Ontwikkelingssamenwerking zijn.

Freya Van den Bossche is te jong op een te hoog niveau gegooid. Veel te vroeg vicepremier geworden in een periode dat ze niet klaar met zichzelf was. De socialisten waren wel stapelgek om dat te doen, dat is een slechte zaak geweest. Het risico is dan altijd aanwezig dat ze mislukken, dat ze opbranden. Wie zou wel eens de eerste vrouwelijke eerste minister kunnen worden? Dat weet ik niet, dat is te vroeg. Je kunt mensen niet beoordelen die zo'n korte ervaring

hebben. Er moet daar een zekere termijn overgaan zodat ze hun potentieel en hun ervaring kunnen tonen.

Als je lang wil leven in de politiek, mag je niet te veel in de media komen, anders raken de mensen je beu. Ik ben bijna vijftien jaar regeerslid geweest, Inge Vervotte zegt tegen mij: 'Dat ga ik nooit doen!' Je moet er voor zorgen dat je niet opbrandt in de media. Je moet selectief zijn met je interviews en selectief met je televisie-optredens. Wat de vorige regering is overkomen, is deels inhoudelijk – ze hebben fouten gemaakt –, maar voor een stuk ook doordat de mensen hen beu waren: ze wilden nieuwe gezichten. Ik heb nooit een haat-liefde relatie gehad met de pers. Maar ik was ook nooit de persoon die alle dagen met de pers uit eten ging. Zoals de paarse regering deed. Dat heb ik nooit gedaan.

Nu wordt er te veel naar de pers gebeld: ik hoor dat nu ook van journalisten die alle dagen bestookt worden met: "Daar was je verkeerd! En dat is verkeerd!". Daar ben ik tegen: zij spelen hun rol en wij spelen onze rol en op termijn komt dat toch in orde."

ACW en abortus

"Ik heb in het begin bij het ACW veel conflicten gehad. Ik werd – om het eufemistisch te zeggen – moeilijk aanvaard. Mijn vader was vakbondssecretaris en later parlementair. Dus bij ons thuis was het ACW en de toenmalige CVP dagelijks brood voor mij. Je leeft in die atmosfeer. Toen ik moest beginnen, had ik wel wat voorkennis, maar het probleem was dat ik nog moest aanvaard worden door het ACW en ik werd niet aanvaard door de regionale secretaris. Op een bepaald moment – begin jaren '70 – werd ik ter

verantwoording geroepen door ACW en de middenstand. Het ging over vrouwenemancipatie en ik was daar veel te progressief in. Ik wou ook een wijziging van de abortuswetgeving en dat ging regelrecht in tegen hun persoonlijke ideeën.

Toen was er heftige discussie over vrouwen die uit werken gingen. Mijn vader verdedigde nog de pedagogische toelage waardoor vrouwen geld kregen om thuis te blijven. Zo blijf je natuurlijk de vrouwen thuis houden. (*fijntjes*) Het enig wat toen *pakte* als argument was als ik de mannen naar

hun dochters vroeg, want die studeerden allemaal: hún dochters zouden allemaal gaan werken als dokter, advocaat of noem maar op. En langzaam aan is dat idee van uit huis werkende vrouwen toch binnengesijpeld. Maar het ACW emancipeerde op dat gebied niet sneller dan de CVP. Het meeste begrip kreeg ik van de vakbond, bij de toenmalige vrouwenwerkgroep, met Sarah Masselang & Miette Pirard. In die tijd werd bij het ministerie van Arbeid een vrouwencommissie opgericht en Sarah is me komen vragen of ik voorzitter wou worden van die commissie om met de sociale partners rond de tafel te zitten inzake vrouwen en arbeidswetgeving. Ik heb dat gedaan en daardoor de hele arbeidswetgeving leren kennen én het ministerie van Arbeid. Voor mij was dat een enorme basis. Ik zal nooit vergeten dat ik dat te danken had aan Sarah Masselang.

Ondertussen is het ACW wel een heel stuk progressiever geworden op het gebied van vrouwenemancipatie en ethische beginselen. Dat is

mede te danken aan Jan Renders. Jan heeft daar zeer veel aan gedaan. Jan opent zich en luistert ook. Jan is geen machtsmens. De pers gebruikt dat foute beeld van de enorme macht van het ACW soms om verdeeldheid te zaaien binnen CD&V tussen het ACW, de middenstanders en boeren. Er is een goede band tussen Jan Renders en Jo Vandeurzen. Bovendien komen we met de ACW- parlementsleden maandelijks bijeen met het ACW. Er zijn meer dan voldoende contacten. Hetzelfde geldt voor de middenstand en de boeren. Ik heb niets tegen het feit dat die drie organisaties

invloed uitoefenen op CD&V. Ik ben één van de enigen die nooit begrepen heeft wat daar het probleem mee was. Alleen voor de lijstvorming moest die invloed meer beperkt worden."

Fier op vrouwenquota

"Ik ben erg fier op de quotaregeling (*wet Smet-Tobback die 1/3 van de kieslijst reserveerde voor vrouwen, red.*), want dat is een moeilijke doorbraak geweest. Ik ben ook fier op de PWA's, alhoewel die voor een stuk ontmanteld zijn. Weet je waarom? De taken die vrouwen vroeger thuis deden: opvang van kinderen, bejaarden, kleuterleiders, hulp aan huis,... zijn allemaal geprofessionaliseerd. Het enige dat intussen nog niet geprofessionaliseerd was, is huishoudelijk werk, tenzij in speciale omstandigheden. En ik zou willen dat het beroep van huishoudelijke hulp – noem het poetsvrouw, noem het zoals je wilt – geprofessionaliseerd wordt, erkend wordt als een beroep. Voor al de mensen die daarin werken. En de PWA's waren daar een aanzet toe. Want we hebben in de PWA's gestipuleerd dat

“

Nu wordt er te veel naar de pers gebeld: ik hoor dat nu ook van journalisten die alle dagen bestookt worden.

een opleiding *moest* gegeven worden, dat ze een normale betaling moesten krijgen, dat er een sociale verzekering was, enzovoort.

Dat is van heel groot belang want naarmate in de samenleving mensen meer met twee gaan werken gaan ze niet alleen meer nood hebben aan kinderopvang, maar ook aan huishoudelijke hulp. En als goede ACW'er stoort het me vreselijk dat bepaalde beroepen altijd met een *dédain* behandeld worden. Ik kan dat niet verdragen. Ik kan dat niet uitstaan. Of je nu chauffeur bent of vuilnismen: al die beroepen zijn nodig in de samenleving en het beste is als die met een beetje verstand worden uitgeoefend.

Ook het verhaal van de dienstencheques past daar in. Maar voor mij mag het nu wel iets duurder zijn. Ofwel moet de fiscale aftrek verminderen, ofwel moet de prijs van de cheque naar boven gaan. Maar het geeft dus wel een mogelijkheid – zelfs via interimbureaus – om aan werk te raken. Om een bepaald aantal uur verzekerd te zijn. Ik ben daar voorstander van.

Ik kijk ook met enige trots terug op mijn beleid voor politieke vluchtelingen. Een beleid rond politieke vluchtelingen bestond niet toen ik staatssecretaris werd. Maar langzaam aan kwam er een kleine toevloed waarvoor geen opvang was: ze sliepen in parken en stations. Toen we de winter zagen komen, zijn we op zoek gegaan naar opvang. Ik heb dan uiteindelijk na veel *vieren, vijven en zessen* bij de ministerraad – als je staatssecretaris was, mocht je enkel komen voor je eigen onderwerpen, binnen en dan weer buiten – het Klein Kasteeltje gekregen van de toenmalige minister van Defensie, François-Xavier De Donnea, Maar stel je het even voor:

dat gebouw stond helemaal leeg en daar moesten ganse families in opgevangen worden. We gingen bedden, kasten en personeel zoeken en we moesten van nul beginnen want we kregen geen budget. Families sliepen in zalen, enkel gescheiden door opgehangen lakens. En zelfs het Klein Kasteeltje was niet genoeg. Op den duur zaten een aantal politieke vluchtelingen op mijn kabinet. Gelukkig konden we onderhandelen met het Rode Kruis om de Rode Kruiscentra te gebruiken. Maar we hadden nog steeds te weinig budget en Verhofstadt was toen minister van Begroting. En de mensen van mijn kabinet – ik wist het zelf niet – hadden een papiertje laten drukken en laten verspreiden onder de vluchtelingen waarop stond: *“For money, please go to Wetstraat x”* waar Verhofstadt zat. En toen ik op de ministerraad kwam, klaagde Verhofstadt: “Wat er nu op mijn kabinet gebeurt, het zit daar vol politieke vluchtelingen!”. En toen kreeg ik direct het geld dat ik gevraagd had (*lacht*).”

Sterke vrouwen

“Nu wordt er wel eens gezegd dat onze werkgroep ‘Vrouw en Maatschappij’ één van de sterkste lobby machines is binnen CD&V, maar daar hebben we hard voor moeten vechten. In het begin waren we niet erkend, we waren geen lid van het partijbureau, we waren nergens lid van. Wij hebben ons dan na enige jaren georganiseerd op een congres in Antwerpen waar de

“

Ik ben erg fier op de quotaregeling (wet Smet-Tobback die 1/3 van de kieslijst reserveerde voor vrouwen, red.), want dat is een moeilijke doorbraak geweest.

statuten van de partij besproken werden. De commissie stond onder voorzitterschap van Carl Bevernage en Hugo Vandenberghe en op het moment dat er moest beslist worden over de statuten hebben wij alle vrouwen van de andere vergaderingen naar die commissie geloodst, een amendement ingediend, gestemd en dat is met 2/3 goedgekeurd waardoor de plenaire vergadering het niet meer hoefde te behandelen. Tot grote woede van de twee mannen die dat voorzaten. Toen heeft men ons voor de eerste keer officieel erkend.

We probeerden ook zoveel mogelijk vrouwen te verzamelen op de kabinetten. Vrouwen met ervaring die hun minister konden bewerken. Dat was vroeger belangrijk en dat is het nu nog steeds: je moet altijd mee in het besluitvormingsproces zitten. Of het nu over management of politiek gaat. De zwakke plekken in de huidige emancipatiestrijd zie ik vooral bij loon, het glazen plafond en het geweld op vrouwen. Er zijn vrouwen die zeggen dat er geen glazen plafond is, maar die kijken dan enkel naar zich zelf. Wellicht hebben zij familie in dat bedrijf of worden ze gepatroneerd en dus geholpen door iemand, maar grosso modo is er wél een glazen plafond, een onzichtbaar plafond dat tegenhoudt dat vrouwen doorstoten. In het topmanagement van de Bel20-bedrijven zitten er bijvoorbeeld zeer weinig vrouwen.

Je mag nooit vergeten dat vrouwen meer de ellebogen moeten gebruiken dan mannen. Ik ben pro positieve acties want mannen hebben altijd positieve acties gehad. Altijd. Ze hebben het nooit nodig gehad, gezien ze er altijd waren. Dat zie je ook terug in de zogenaamde 'zachttere' sectoren: zelfs in de verpleegkundige sectoren

“

Je moet altijd mee in het besluitvormingsproces zitten. Of het nu over management of politiek gaat.

mogen vrouwen vaak niet de hoogste functies opnemen. Ik hou ook niet van de term 'zachte sectoren'. De meest harde sectoren zijn die waar je werkt met mensen, niet met machines. Als je ingenieur bent op een bedrijf of je moet een auto assembleren moet je geen rekening houden met de gevoeligheden van mensen. Mijn nichtje staat nu in het beroepsonderwijs, met veel allochtonen, met jongens die bijna twee keer zo groot zijn als haar. Die zeggen letterlijk: "We gaan je buitenpesten". Dat is een harde job. Men vergist zich dus in de benaming van harde en zachte jobs. Wanneer vrouwen gekoppeld worden aan een sector, ziet iedereen het opeens als een zachte sector, maar dat zijn net de meest harde sectoren.

Ik ben heel blij met de Marie Popelin-prijs die ik gekregen heb. Maar dat was meer een erkenning die ik gekregen heb, dat is geen werk dat ik gedaan heb. Ik was ook blij omwille van een reden die voor een jonge gast als jij volledig onbegrijpbaar zal zijn. Feminist zijn binnen de CVP was voor de vrouwenwereld namelijk moeilijk aanvaardbaar, je moest feminist zijn binnen de socialisten. En er waren er bijna geen bij de socialisten. Dat was vervelend voor hen."

Boek

"Het laatste boek dat ik gelezen heb waarbij ik tranen met tuiten gehuild heb was *De vliegeraar* van Khaled Hosseini. Maar *Geloof en politiek* van Paul Ricoeur is ook een aanrader: hij is de basis geweest voor een hele generatie christen-democratische politici."